

DE TIJD

04:00 - 16 juli 2013 door David Adriaen

Groen gas zwaar in het rood

De uitbaters van biogasinstallaties slaan alarm. De winning van groene elektriciteit uit landbouwresten is onrendabel. Ruim 450 jobs zijn bedreigd.

De bedrijven die elektriciteit produceren uit biogas zitten in zak en as. Sinds 2010 zijn al 7 biogasinstallaties failliet gegaan. Van de 41 overgebleven bedrijven heeft zo goed als elk acute liquiditeitsproblemen, blijkt uit een analyse van de jaarrekeningen. 'Het zwaard van Damocles hangt iedereen boven het hoofd', zegt Tore Content, de voorzitter van FeBiGa, de federatie van de Belgische biogasinstallaties.

Enkele jaren geleden leek biogas, het groene broertje van aardgas, nog een bijzonder beloftevolle niche in de groene-energiesector. In tegenstelling tot zon- en windinstallaties, die enkel produceren als het weer meezit, kan een biogasinstallatie aangezet worden naargelang de vraag.

Biogas wordt bekomen door het vergisten van organisch materiaal, dat opgeslagen kan worden. Dat organisch materiaal kan bestaan uit mest, slib, allerlei landbouwafval, resten van de voedingsindustrie, over afgekeurde productieloten tot het stof van graan dat in de havens vrijkomt bij het overladen. De biogassector helpt zo mestoverschotten en afvalbergen wegwerken.

Onzekerheid

Maar na een verdubbeling van het aantal installaties in de periode 2008-2010 hapt de sector nu naar adem. In enkele jaren tijd is de markt voor grondstoffen fors veranderd. Toen Biofer, het bedrijf dat Content leidt, in 2002 begon, kreeg het nog geld om afval van andere bedrijven aan te nemen. 'Dat leverde 500.000 euro per jaar op. Nu moeten we 1 miljoen euro bijbetalen om afvalstromen over te nemen van sommige afvalproducenten', zegt Content. 'Dat is alsof een gezin de vuilniszak buiten zet en 5 euro vraagt om die te komen ophalen.'

Daarnaast groeide ook de onzekerheid over de groenestroomcertificaten, het mechanisme waarmee de productie van milieuvriendelijke elektriciteit wordt gesubsidieerd. 'In tien jaar waren er al twaalf decreetwijzigingen', zegt Content. Met de recentste aanpassing van het Vlaams energiedecreet werden 'de spelregels zelfs en cours de route gewijzigd'.

Het bedrag waartegen de groenestroomcertificaten kunnen worden ingewisseld, is variabel, wat onzekerheid schept bij banken en verzekeraars. 'Daarnaast krijgen biogasproducenten slechts tien jaar certificaten, terwijl de ze voor twintig jaar gebouwd worden', zegt Content.

Frankrijk begint nog maar net met biogas, maar in Vlaanderen, dat al wat ervaring had opgebouwd, worden geen nieuwe installaties meer gebouwd. Bij de laatste installatie in aanbouw werden de werken stilgelegd.

Afval

'De sector vernietigt nu kapitaal, maar heeft toegevoegde maatschappelijke waarde', zegt Content. 'Biogas is een duurzame energiebron die op piekmomenten kan worden ingezet, die heel wat minder CO₂ uitstoot, én die 1,2 miljoen ton afval verwerkt', zegt Content. Bovendien stelt de sector rechtstreeks en onrechtstreeks bijna 450 mensen tewerk, schat hij.

'We zijn een kleine niche, maar we worden op één hoop gegooid met grootschalige biomassa-centrales die op pellets draaien', zegt Content. Toch zijn de tientallen biogasinstallaties in Vlaanderen samen goed voor 400.000 megawattuur, te vergelijken met het jaarverbruik van zo'n 120.000 gezinnen.

Hoewel het erg moeilijk zal zijn om de vergistingsprocessen rendabel te maken, moeten we die uitdaging aangaan', vindt Content. 'Groen gas uit afval kan ook de basis zijn voor milieuvriendelijke autobrandstoffen of groene chemieproducten.'

Mogelijk moeten de restproducten van een biogasinstallatie ook beter vermarkt worden. Ze worden vaak verkocht als bodemverbeteraar voor onder meer de teelt van champagnedruiven. Content: 'Zo maken we van afval we een interessant Vlaams exportproduct.'

Copyright © De Tijd